

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ ഉത്തരകാണ്ഡേ

॥ ത്രിംശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ത്രിംശഃ സർഗഃ ॥

ബ്രഹ്മണേന്ദ്രജിതേ വരം പ്രദായ തദ്ബന്ധനത ഇന്ദ്രസ്യ മോചനം
തദീയം പൂർവകൃതമഘം സ്മാരയിത്വാ
തത്കർതൃകവൈഷ്ണവയാഗസ്യാനുഷ്ഠാനായ സമ്മതിദാനം
തം യജ്ഞം പൂരയിത്യേന്ദ്രസ്യ സ്വർഗലോകേ ഗമനം

ജിതേ മഹേന്ദ്രിതിബലേ
രാവണസ്യ സുതേന വൈ |
പ്രജാപതിം പൂരസ്കൃത്യ
യയൂർലങ്കാം സുരാസ്തദാ || 7.30.1 ||

തത്ര രാവണമാസാദ്യ
പുത്രഭ്രാതൃഭിരാവൃതം |
അബ്രവീദ് ഗഗനേ തിഷ്ഠൻ
സാമപൂർവം പ്രജാപതിഃ || 7.30.2 ||

വത്സ രാവണ തുഷ്ടോഽസ്ഥി
പുത്രസ്യ തവ സംയുഗേ |
അഹോഽസ്യ വിക്രമൗദാർയം
തവ തുൽയോഽധികോഽപി വാ || 7.30.3 ||

ജിതം ഹി ഭവതാ സർവം
 ത്രൈലോക്യം സ്വേന തേജസാ |
 കൃതാ പ്രതിജ്ഞാ സഫലാ
 പ്രീതോഽസ്മി സസുതസ്യ തേ || 7.30.4 ||

അയം ച പുത്രോഽതിബല -
 സ്തവ രാവണ വീര്യവാൻ |
 ജഗതീന്ദ്രജിദിത്യേവ
 പരിഖ്യാതോ ഭവിഷ്യതി || 7.30.5 ||

ബലവാൻ ദുർജയശ്ചൈവ
 ഭവിഷ്യത്യേവ രാക്ഷസഃ |
 യം സമാശ്രിത്യ തേ രാജൻ
 സ്ഥാപിതാസ്ത്രിദശാ വശേ || 7.30.6 ||

തൻമുച്യതാം മഹാബാഹോ
 മഹേന്ദ്രഃ പാകശാസനഃ |
 കിം ചാസ്യ മോക്ഷണാർത്ഥായ
 പ്രയച്ഛന്തു ദിവൗകസഃ || 7.30.7 ||

അമാബ്രവീൻമഹാതേജാ
 ഇന്ദ്രജിത് സമിതിഞ്ജയഃ |
 അമരത്വമഹം ദേവ
 വൃണേ യദ്യേഷ മുച്യതേ || 7.30.8 ||

തതോഽബ്രവീൻമഹാതേജാ
 മേഘനാദം പ്രജാപതിഃ |
 നാസ്തി സർവമരത്വം ഹി
 കസ്യചിത് പ്രാണിനോ ഭൂവി || 7.30.9 ||

പക്ഷിണശ്ചതുഷ്പദോ വാ
 ഭൂതാനാം വാ മഹൗജസാം |
 ശ്രുത്വാ പിതാമഹേനോക്ത -
 മിന്ദ്രജിത് പ്രഭുണാവ്യയം || 7.30.10 ||

അമാബ്രവീത് സ തത്രസ്ഥം
 മേഘനാഭോ മഹാബലഃ |
 ശ്രൂയതാം യാ ഭവേത് സിദ്ധിഃ
 ശതക്രതുവിമോക്ഷണേ || 7.30.11 ||

മമേഷ്ടം നിത്യശോ ഹവൈ -
 ര്മന്ത്രേഃ സമ്പൂജ്യ പാവകം |
 സംഗ്രാമമവതർതും ച
 ശത്രുനിർജയകാങ്ക്ഷിണഃ || 7.30.12 ||

അശ്വയുക്തോ രഥോ മഹ്യ -
 മുത്തിഷ്ഠേത് തു വിഭാവസോഃ |
 തത്സ്മസ്യാമരതാ സ്യാൻമേ
 ഏഷ മേ നിശ്ചിതോ വരഃ || 7.30.13 ||

തസ്മിൻ യദ്യസമാപ്തേ ച
 ജപ്യഹോമേ വിഭാവസൗ |
 യുധ്യേയം ദേവ സംഗ്രാമേ
 തദാ മേ സ്യാദ് വിനാശനം || 7.30.14 ||

സർവോ ഹി തപസാ ദേവ
 വൃണോത്യമരതാം പുമാൻ |
 വിക്രമേണ മയാ ത്യേത -
 ദമരത്നം പ്രവർതിതം || 7.30.15 ||

ഏവമസ്ത്രിതി തം ചാഹ
 വാക്യം ദേവഃ പിതാമഹഃ |
 മൂക്തശേതുന്ദ്രജിതാ ശക്രോ
 ഗതാശ്ച ത്രിദിവം സുരാഃ || 7.30.16 ||

ഏതസ്മിന്നന്തരേ രാമ
 ദീനോ ഭൃഷ്ടാമരദ്യുതിഃ |
 ഇന്ദ്രശ്ചിന്താപരീതാത്മാ
 ധ്യാനതത്പരതാം ഗതഃ || 7.30.17 ||

തം തു ദൃഷ്ട്വാ തമാഭൂതം
 പ്രാഹ ദേവഃ പിതാമഹഃ |
 ശതക്രതോ കിമു പുരാ
 കരോതി സ്ഥ സുദൃഷ്ട്വതം || 7.30.18 ||

അമരേന്ദ്ര മയാ ബുദ്ധ്യാ
 പ്രജാഃ സൃഷ്ടാസ്തഥാ പ്രഭോ |
 ഏകവർണാഃ സമാഭാഷാ
 ഏകരൂപാശ്ച സർവശഃ || 7.30.19 ||

താസാം നാസ്തി വിശേഷോ ഹി
 ദർശനേ ലക്ഷണേപി വാ |
 തത്ത്വോഹമേകാഗ്രമനാ -
 സ്താഃ പ്രജാഃ സമചിന്തയം || 7.30.20 ||

സോഽഹം താസാം വിശേഷാർഥം
 സ്ത്രിയമേകാം വിനിർമമേ |
 യദ് യത് പ്രജാനാം പ്രത്യക്ഷം
 വിശിഷ്ടം തത് തദുദ്ധൃതം || 7.30.21 ||

തതോ മയാ രൂപഗുണൈ -

രഹായാ സ്ത്രീ വിനിർമിതാ |

ഹലം നാമേഹ വൈരുപ്യം

ഹായം തത്പ്രഭവം ഭവേത് || 7.30.22 ||

യസ്യ ന വിദ്യതേ ഹായം

തേനാഹായേതി വിശ്രുതാ |

അഹായേത്യേവ ച മയാ

തസ്യ നാമ പ്രകീർത്തിതം || 7.30.23 ||

നിർമിതായാം ച ദേവേന്ദ്ര

തസ്യാം നായാം സുരർഷഭ |

ഭവിഷ്യതീതി കസ്യേഷാ

മമ ചിന്താ തതോഭവത് || 7.30.24 ||

ത്വം തു ശക്ര തദാ നാരി

ജാനീഷേ മനസാ പ്രഭോ |

സ്ഥാനാധികതയാ പത്നീ

മമൈഷേതി പുരന്ദര || 7.30.25 ||

സാ മയാ നയാസഭൂതാ തു

ഗൗതമസ്യ മഹാത്മനഃ |

നയസ്താ ബഹൂനി വർഷാണി

തേന നിർയാതിതാ ച ഹ || 7.30.26 ||

തതസ്തസ്യ പരിജ്ഞായ

മഹാസ്ഥൈര്യം മഹാമുനേഃ |

ജ്ഞാത്വാ തപസി സിദ്ധിം ച

പത്ത്യർഥം സ്വർശിതാ തദാ || 7.30.27 ||

സ തയാ സഹ ധർമാത്മാ
 രമതേ സ്മ മഹാമുനിഃ |
 ആസന്നിരാശാ ദേവാസ്തു
 ഗൗതമേ ദത്തയാ തയാ || 7.30.28 ||

ത്വം ക്രുദ്ധസ്ത്രിഹ കാമാത്മാ
 ഗത്വാ തസ്യാശ്രമം മൂനേഃ |
 ദൃഷ്ടവാംശ്ച തദാ താം സ്ത്രീം
 ദീപ്താമഗ്നിശിഖാമിവ || 7.30.29 ||

സാ ത്വയാ ധർഷിതാ ശക്ര
 കാമാർതേന സമന്യുനാ |
 ദൃഷ്ടസ്ത്വം സ തദാ തേന
 ആശ്രമേ പരമർഷിണാ || 7.30.30 ||

തതഃ ക്രുദ്ധേന തേനാസി
 ശപ്തഃ പരമതേജസാ |
 ഗതോഽസി യേന ദേവേന്ദ്ര
 ദശാഭാഗവിപര്യയം || 7.30.31 ||

യസ്മാൻമേ ധർഷിതാ പത്നീ
 ത്വയാ വാസവ നിർഭയാത് |
 തസ്മാത് ത്വം സമരേ ശക്ര
 ശത്രുഹസ്തം ഗമിഷ്യസി || 7.30.32 ||

അയം തു ഭാവോ ദുർബ്ബുദ്ധേ
 യസ്ത്വയേഹ പ്രവർതിതഃ |
 മാനുഷേഷ്വപി ലോകേഷു
 ഭവിഷ്യതി ന സംശയഃ || 7.30.33 ||

തത്രാർധം തസ്യ യഃ കർതാ
 ത്വയ്യാർധം നിപതിഷ്യതി |
 ന ച തേ സ്ഥാവരം സ്ഥാനം
 ഭവിഷ്യതി ന സംശയഃ || 7.30.34 ||

യശ്ച യശ്ച സുരേന്ദ്രഃ സ്വാദ്
 ധ്രുവഃ സ ന ഭവിഷ്യതി |
 ഏഷ ശാപോ മയാ മുക്ത
 ഇത്യസൗ ത്വാം തദാബ്രവീത് || 7.30.35 ||

താം തു ഭാർയാം സുനിർഭർത്സ്യ
 സോഽബ്രവീത് സുമഹാതപാഃ |
 ദുർവിനീതേ വിനിധ്വംസ
 മമാശ്രമസമീപതഃ || 7.30.36 ||

രൂപയൗവനസമ്പന്നാ
 യസ്മാത് ത്വമനവസ്ഥിതാ |
 തസ്മാദ് രൂപവതീ ലോകേ
 ന ത്വമേകാ ഭവിഷ്യതി || 7.30.37 ||

രൂപം ച തേ പ്രജാഃ സർവാ
 ഗമിഷ്യന്തി ന സംശയഃ |
 യത് തദേകം സമാശ്രിത്യ
 വിഭ്രമോഽയമുപസ്ഥിതഃ || 7.30.38 ||

തദാപ്രഭൃതി ഭൂയിഷ്ഠം
 പ്രജാ രൂപസമൻവിതാ |
 സാ തം പ്രസാദയാമാസ
 മഹർഷിം ഗൗതമം തദാ || 7.30.39 ||

അജ്ഞാനാദ് ധർഷിതാ വിപ്ര
 ത്വദ്രൂപേണ ദിവൗകസാ |
 ന കാമകാരാദ് വിപ്രർഷേ
 പ്രസാദം കർതുമർഹസി || 7.30.40 ||

അഹൽയയാ ത്വേവമുക്തഃ
 പ്രത്യുവാച സ ഗൗതമഃ |
 ഉത്പത്സ്യതി മഹാതേജാ
 ഇക്ഷ്വാകുണാം മഹാരഥഃ || 7.30.41 ||

രാമോ നാമ ശ്രുതോ ലോകേ
 വനം ചാപ്യുപയാസ്യതി |
 ബ്രാഹ്മണാർഥേ മഹാബാഹു -
 ര്വിഷ്ണുർമാനുഷവിഗ്രഹഃ || 7.30.42 ||

തം ദ്രക്ഷ്യസി യദാ ഭദ്രേ
 തതഃ പൂതാ ഭവിഷ്യസി |
 സ ഹി പാവയിതും ശക്ത -
 സ്ത്വയാ യദ് ദുഷ്കൃതം കൃതം || 7.30.43 ||

തസ്യാതിഥ്യം ച കൃത്വാ വൈ
 മത്സമീപം ഗമിഷ്യസി |
 വത്സ്യസി ത്വം മയാ സാർധം
 തദാ ഹി വരവർണിനി || 7.30.44 ||

ഏവമുക്ത്വാ സ വിപ്രർഷി -
 രാജഗാമ സ്വമാശ്രമം |
 തപശ്ചചാര സുമഹത്
 സാ പത്നീ ബ്രഹ്മവാദിനഃ || 7.30.45 ||

ശാപോത്സർഗാദ്ധി തസ്യേദം
 മൂനേഃ സർവമുപസ്ഥിതം |
 തത് സ്മര ത്വം മഹാബാഹോ
 ദുഷ്കൃതം യത് ത്വയാ കൃതം || 7.30.46 ||

തേന ത്വം ഗ്രഹണം ശഭ്രോ -
 ര്യാതോ നാൻയേന വാസവ |
 ശീഘ്രം വൈ യജ യജ്ഞം ത്വം
 വൈഷ്ണവം സുസമാഹിതഃ || 7.30.47 ||

പാവിതസ്തേന യജ്ഞേന
 യാസ്യസേ ത്രിദിവം തതഃ |
 പുത്രശ്ച തവ ദേവേന്ദ്ര
 ന വിനഷ്ടോ മഹാരണേ || 7.30.48 ||

നീതഃ സന്നിഹിതശ്ചൈവ
 ആർയകേണ മഹോദധൗ |
 ഏതച്ഛുത്വാ മഹേന്ദ്രസ്തു
 യജ്ഞമിഷ്ട്വാ ച വൈഷ്ണവം || 7.30.49 ||

പുനസ്ത്രിദിവമാക്രാമ -
 ദൻവശാസച്ച ദേവരാട് |
 ഏതദിന്ദ്രജിതോ നാമ
 ബലം യത് കീർതിതം മയാ || 7.30.50 ||

നിർജിതസ്തേന ദേവേന്ദ്രഃ
 പ്രാണിനോഽന്യേ തു കിം പുനഃ |
 ആശ്ചര്യമിതി രാമശ്ച
 ലക്ഷ്മണശ്ചാബ്രവീത് തദാ || 7.30.51 ||

അഗസ്ത്യവചനം ശ്രുത്വാ
 വാനരാ രാക്ഷസാസ്തദാ |
 വിഭീഷണസ്തു രാമസ്യ
 പാർശ്വസ്ഥോ വാക്യമബ്രവീത് || 7.30.52 ||

ആശ്ചര്യം സ്മാരിതോഽസ്മദ്യ
 യത് തദ് ദൃഷ്ടം പുരാതനം |
 അഗസ്ത്യം ത്യബ്രവീദ് രാമഃ
 സത്യമേതച്ഛുതം ച മേ || 7.30.53 ||

ഏവം രാമ സമുദ്ഭൂതോ
 രാവണോ ലോകകണ്ടകഃ |
 സപുത്രോ യേന സംഗ്രാമേ
 ജിതഃ ശക്രഃ സുരേശ്വരഃ || 7.30.54 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 ഉത്തരകാണ്ഡേ ത്രിംശഃ സർഗഃ ||